

Sammanträdesdatum 2023-04-18

Plats och tid Gnosjö kommunhus, den 18 april, kl. 13:00 – 15:00

Beslutande

Tobias Pettersson, ordf. (M), Värnamo
Gert Jonsson (M), Vaggeryd
Kristine Hästmark (M), Gnosjö
Klas Gustavsson (EMP), Vaggeryd
Kjell Örtlund (MiG), Gislaved
Anetté Myrvold (S), Värnamo
Fredrik Francke (S), Gnosjö
Carina Johansson (C), ersätter Marie Johansson, vice ordf. (S), Gislaved

Övriga deltagande

Jonatan Rosenquist, förbundsdirektör, SÅM
Ewa Nilsson, förbundsadministratör, SÅM
Camilla Almquist, tf verksamhetschef marknad och utveckling, SÅM

Utses att justera Kristine Hästmark

Justeringens
plats och tid

Under-
skrifter

Sekreterare

.....
Ewa Nilsson

Ordförande

.....
Tobias Pettersson

Justerande

.....
Kristine Hästmark

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation

Förbundsdirektion SÅM

Paragrafer

Datum för
anslags uppsättande

Datum för
anslags nedtagande

Förvaringsplats
för protokollet

Underskrift

.....

Utdragsbestyrkande

SAMMANFATTNING

Mötet är det andra mötet under år 2023 med förbundsdirektionen för kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning och Miljö).

Mötet öppnas, Ewa Nilsson utses till sekreterare och Kristine Hästmark till justerare av protokollet.

Ärendeförteckning:

Föredragande: Jonatan Rosenquist = JR
Camilla Almquist = CA
Klas Gustavsson = KG

Beslutsärenden:

§14 Verksamhetsbudget 2024 för SÅM (JR)
§15 Investeringsplan 2024-2026 för SÅM (JR)

Informationsärende:

§16 Revisionsberättelse 2022 (JR)
§17 Lönerrevision 2023 (JR)
§18 Avfallsplan, offentlig utställning (JR)
§19 Obligatorisk FNI och matavfallsutsortering (JR)
§20 Avfall Sveriges årsmöte (JR)
§21 Upphandlingar (JR)
§22 Personalärenden (JR)
§23 Teckningstävling (CA)

Övriga ärenden:

§24 Vår och höstinsamling av grovavfall (KG)

§14

Dnr: SÅM 2023/001-6

Verksamhetsbudget 2024 för SÅM

Ärendebeskrivning

Enligt förbundsordningen ska direktionen årligen, senast vid april månads utgång, uppta samråd med förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser kring ett av direktionen upprättat förslag till budget. Förslaget ska i tillämpliga delar utformas i enlighet med intentionerna i förbundsmedlemmarnas regler för ekonomistyrning. Förbundsdirektionen fastställer därefter, senast vid utgången av november månad, kommunalförbundets budget för nästkommande verksamhetsår. Budgeten ska innehålla en investerings- och finansieringsplan för den kommande treårsperioden.

Regeringen har beslutat att matavfallssortering ska bli obligatoriskt i alla kommuner i Sverige från och med 2024-01-01. Regeringen har även beslutat om förändring i producentansvaret för förpackningar vilket medför att kommunerna från och med 2024-01-01 övertar ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll. Kostnaden för förpackningsinsamlingen ska belasta producenterna av förpackningar vilket medför att SÅM kommer erhålla ersättning för insamlingen från och med 2024. Denna förändring medför att SÅM behöver byta ut alla gamla sopkärl för blandat mat- och restavfall till FNI med fyrfackskärl för småhus och sortering i matavfallskärl för flerbostadshus senast 2023-12-31. Vid årsskiftet kommer SÅM även att överta befintliga återvinningsstationer (ÅVS) från producentansvarsorganisationen FTI. Fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar hos flerbostadshus kommer därefter att införas succesivt fram till 2027 då FNI enligt lag blir obligatoriskt för alla hushåll i Sverige.

I upprättat förslag till verksamhetsbudget för 2024 har ovanstående förändring i producentansvaret för förpackningar beaktats. Detta utökade ansvar inom SÅM:s verksamhet medför en omfattande påverkan på budgeten både vad gäller intäktssidan likväl som kostnadssidan. Det är viktigt att poängtera att budgeten bygger på uträkningar och uppskattningar kopplat till det nya ansvaret och det är under dagens förutsättningar svårt att förutse den totala omfattningen av förändringen. Budgetförslaget för 2024 innehåller alltså en större osäkerhet än under ett normalår.

Budgetförslaget för 2024 är framtaget med nollresultat som mål och ingen generell taxehöjning till 2024 är inräknad. De olika avgifterna i taxan kan dock behöva justeras något mellan abonnemangsformerna för att uppnå en rättvis kostnadsfördelning mellan abonnentgrupperna. Vid obligatorisk FNI och matavfallssortering upphör t.ex. miljöstyrningen av taxan att gälla i det avseendet. Det är dock för tidigt att avgöra hur avgifterna i taxan kan komma att påverkas till 2024 och det föreligger även en sannolikhet att avgifterna inte behöver justeras alls.

Kortfattat beror förändringarna i budgeten på följande:

Intäkter

Intäkterna ökar avsevärt till 2024 tack vare den ersättning som är kopplad till övertagandet av förpackningsinsamlingen. Samtidigt minskar intäkterna genom avgifter när den miljöstyrda taxan upphör och FNI för småhus blir obligatoriskt. Likaså förväntas lägre materialintäkter 2024 kopplat till minskade mängder avfall in till återvinningscentralerna. Vissa behandlingskostnader minskar också genom nya förmånligare priser efter upphandling.

Kostnader

Räntekostnaderna förväntas öka likväl som lönekostnader med anledning av det ekonomiska läget i omvärlden. Viss personalrekrytering kommer behöva ske kopplat till SÅM:s utökade ansvar. Indexregleringen i entreprenadavtalen förväntas bli avsevärt högre än under ett normalår och insamlingskostnaderna ökar när antalet fyrfackskärl och matavfallskärl blir fler. Kostnaden för matavfallspåsar ökar också avsevärt. Behandlingskostnaderna för park- och trädgårdsavfall förväntas öka till 2024 likväl som kostnader kopplat till skötsel och underhåll av gröntippar. Den utökade verksamheten kopplat till skötsel och drift av återvinningsstationerna förväntas medföra omfattande kostnader.

Se även beslutsunderlaget budgetjämförelse 2024-2023 för mer specificerade förändringar i budgeten.

Beslutsunderlag:

Förslag verksamhetsbudget 2024 för SÅM
Budgetjämförelse 2024-2023

Förbundsdirektionen beslutar:

- att godkänna upprättat förslag till verksamhetsbudget för 2024.
- att föreslå respektive kommunstyrelse att godkänna informationen kring upprättat budgetförslag för SÅM.

§15

Dnr: SÅM 2023/001-7

Investeringsplan 2024-2026 för SÅM

Ärendebeskrivning

Ett förslag till investeringsplan för 2024-2026 är framtaget. Det totala investeringsutrymmet under treårsperioden har planerats till 60 miljoner kronor. Fokus har lagts på investering och reinvestering i SÅM:s återvinningscentraler som i dagsläget är delvis eftersatta. I Gislaved och Värnamo föreligger det behov av att separera tung lastbilstrafik från besökarna och deras fordon då de tunga transportererna inom deponiområdena tenderar att öka. Återvinningscentralen i Smålandsstenar ligger på dålig mark och kommunen har planerat att flytta anläggningen till bättre plats. Det är dock osäkert om förberedelser, detaljplanearbete mm kommer följa tidsplanen så investeringen i Smålandsstenar riskerar att senareläggas. Under treårsperioden är det även önskvärt att SÅM ordnar en självservice-ÅVC som ett test att utöka tillgängligheten till mindre återvinningscentraler. Investeringen i nya sopkärl kopplat till obligatorisk FNI och matavfallssortering är osäker och en miljon om året kan vara i underkant.

SÅM:s kontor i Skillingaryd är underdimensionerat och rymmer inte tillräckligt många kontorsplatser. Idag sitter all kontorspersonal i delade kontorsrum och läget är inte optimalt ur arbetsmiljöaspekt. I investeringsplanen ingår i dagsläget ingen investering i nya kontorslokaler men en sådan investering kan ändå bli aktuell under treårsperioden. Utredning kring nya möjliga kontorslokaler i Skillingaryd pågår i samarbete med kommunen.

Föreslagen investeringstakt kommer med tiden medföra att SÅM behöver utöka sitt låneutrymme. Avskrivningstakten är lägre än investeringstakten i och med komponentavskrivning kopplat till den höga förväntade nyttjandeperioden av investeringarna.

Beslutsunderlag:

Investeringsplan 2024-2026 för SÅM

Förbundsdirektionen beslutar:

- att godkänna upprättat förslag till investeringsplan för 2024-2026.
- att föreslå respektive kommunstyrelse att godkänna informationen kring upprättat förslag till investeringsplan 2024-2026 för SÅM.

§16

Dnr:

Revisionsberättelse 2022**Ärendebeskrivning:**

Deloitte har genomfört en granskning av SÅM:s årsredovisning på uppdrag av lekmannarevisorerna. Årsredovisningen bedöms uppfylla de krav som ställs på verksamheten. Det finansiella målet som beslutats för SÅM bedöms vara uppfyllt, så även balanskravet. Den finansiella redovisningen bedöms vara rättvisande.

Lekmannarevisorerna bedömer sammantaget att SÅM har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Revisorerna tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna.

Ärendet överlämnas till medlemskommunerna för vidare hantering och beslut i respektive kommunfullmäktige. Det är viktigt att ett likvärdigt beslut fattas i alla fyra medlemskommunerna. Kommunfullmäktige föreslås godkänna SÅM:s årsredovisning samt bevilja ansvarsfrihet för direktionen.

Förbundsdirektionen beslutar:

att uppdra åt förbundsdirektören att överlämna ärendet till respektive medlemskommun för beslut i kommunfullmäktige.

§17

Dnr:

Lönerevision 2023**Ärendebeskrivning:**

Märket inom industri är klart och hamnar på 4,1 % för 2023. SÅM:s utgångspunkt är att utgå från 4,1 % när årets löneutrymme sätts. Detta avviker från budget som är satt till 3,5 % och innebär en kostnadsökning motsvarande uppskattningsvis 50 000 kr under 2023. SÅM har även tagit hänsyn till detta i förslaget till verksamhetsbudget för år 2024.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§18

Dnr:

Avfallsplan, offentlig utställning**Ärendebeskrivning:**

Under internremissen inkom en del synpunkter på remissversionen och avfallsplanen har nu justerats utifrån dessa synpunkter. Nästa steg i processen är att ställa ut dokumentet för offentlig granskning. Utställningen ska pågå under minst fyra veckor och dokumentet planeras att ställas ut under perioden 15 maj till 21 juni. Avfallsplanen kommer att finnas utställd digitalt samt i pappersform i kommunernas receptioner samt i entrén hos SÅM. Det kommer vara möjligt att lämna synpunkter genom e-post, via telefon eller skriftligt i kommunernas receptioner samt hos SÅM.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§19

Dnr:

Obligatorisk FNI och matavfallssortering**Ärendebeskrivning:**

Enligt lagkrav kommer matavfallssortering att bli obligatoriskt från och med 2024-01-01 i hela Sverige. Detta medför att FNI och abonnemang med matavfallssortering kommer behöva bli obligatoriskt under sista halvan av 2023 inom GGVV-regionen för att utbytet av gamla sopkärl för blandat avfall ska kunna genomföras innan årsskiftet. På föregående direktionssammanträde fattades det beslut att föreslå kommunfullmäktige i respektive medlemskommun att besluta om obligatorisk FNI och matavfallssortering. Dessa beslutsärenden har nu initierats i medlemskommunerna och beslut förväntas att tas i respektive kommunfullmäktige senast under maj månad.

SÅM har för avsikt att succesivt börja byta ut gamla kärl för blandat avfall till FNI och abonnemang med matavfallssortering från och med i sommar. Målet är att alla småhus ska ha fått FNI och att alla flerbostadshus samt verksamheter ska ha fått abonnemang med matavfallssortering innan årsskiftet. Det är dock viktigt att ha i beaktande att bytet av kärl kommer ta tid och det finns risk att en dispensansökan kommer att behöva lämnas in till Naturvårdsverket utifall kärlobytet dra ut på tiden över årsskiftet. För att täcka behovet av insamling för plast- och pappersförpackningar hos de småhus som har ett större behov så införs kärl 3 för plast och papper. Kärl 3 kan beställas som extratjänst.

Senast 1 januari 2027 ska alla bostäder i Sverige ha fastighetsnära insamling av förpackningar (FNI). SÅM räknar med att alla småhus kommer att ha FNI till 2024 men införandet av FNI hos flerbostadshus är mer komplicerat. Redan från 2024 får SÅM ansvar för den befintliga förpackningsinsamlingen som idag finns hos flerbostadshus via insamling genom privata aktörer. Det är ännu osäkert hur övertagandet av den befintliga FNI:n hos flerbostadshusen kommer att kunna genomföras till 2024 och utredning pågår. Den tuffa tidsplanen som den nya förpackningslagstiftningen medför är en utmaning för SÅM och avfallsbranschen i stort. Införandet av obligatorisk FNI hos alla flerbostadshus förväntas ta tid och införandet planeras därför att ske succesivt under hela perioden 2024 till och med 2026.

SÅM övertar ansvaret för och driften av GGVV-regionens återvinningsstationer (ÅVS) från och med 2024.

Det har funnits ett medialt intresse kring införandet av obligatorisk FNI och matavfallssortering.

Förbundsdirektionen beslutar:

lägga informationen till handlingarna.

§20

Dnr:

Avfall Sveriges årsmöte**Ärendebeskrivning:**

Avfall Sveriges årsmöte hålls i år i Kalmar den 30-31 maj. Klas Gustavsson och Carina Johansson deltar som politiker. Som tjänstemän kommer Camilla Almquist och Samuel Willén att delta. Camilla Almquist har fått fullmakt att rösta under själva årsmötet.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§21

Dnr:

Upphandlingar**Ärendebeskrivning:**

Det är just nu hög aktivitet kring upphandlingar inom organisationen i och med det utökade ansvaret till 2024 men även då ett antal befintliga avtal snart löper ut.

SÅM kommer att delta i en gemensam upphandling i länet avseende tömning av ÅVS-behållare till 2024.

Tillsammans med June Avfall i Jönköping planeras en gemensam upphandling av städning och snöröjning kring återvinningsstationerna.

SÅM planerar inför upphandling av ramavtal för sopkärl. SÅM har just nu inget avtal för sopkärl då ett stort inköp av kärl tidigare har gjorts när det gamla fördelaktiga avtalet fortfarande var aktivt.

SÅM kommer inom kort påbörja upphandling av transporter från våra omlastningsstationer.

Det börjar även bli dags att upphandla transport och omhändertagande av material från SÅM:s återvinningscentraler samt omhändertagande av farligt avfall från SÅM:s återvinningscentraler.

Utöver ovanstående kommer även en upphandling för behandling av matavfall att påbörjas.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§22

Dnr:

Personalärenden**Ärendebeskrivning:**

Det pågår en rekrytering av en miljöingenjör till SÅM. Rollen som miljöingenjör hos SÅM är för närvarande vakant efter att den tidigare miljöingenjören avslutade sin anställning förra hösten.

Två av SÅM:s medarbetare inom ÅVC har tyvärr valt att avsluta sina anställningar för att testa nya utmaningar. Vissa förändringar t.ex. vad gäller öppettider och scheman har gjorts inom ÅVC-verksamheten för att anpassa verksamheten mer mot kommuninvånarnas behov. Dessa förändringar påverkar i viss utsträckning personalen och det har förekommit mycket diskussioner och arbete kring detta.

Under början av maj kommer en medarbetare i Kontaktcenter tillbaka från sin föräldraledighet. Frånvaron har tidigare enbart delvis fyllts upp genom timanställd personal. I och med SÅM:s utökade ansvar till 2024 så passar det nu bra att Kontaktcenter blir fulltaliga igen.

SÅM:s nyrekryterade utvecklingsledare som började i mitten av mars har snabbt kommit in i verksamheten och utför ett mycket bra arbete.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§23

Dnr:

Teckningstävling**Ärendebeskrivning:**

Den 1 februari till 31 mars i år höll SÅM en teckningstävling för barn upp till 12 år inom GGVV-regionen. Temat var hållbar framtid och vinsten är att få sin teckning upptryckt på flexadskyltarna på en sopbil.

Deltagandet i tävlingen har varit stort och SÅM har fått in cirka 300 tävlingsbidrag. SÅM:s jury bestående av Carina Johansson, Camilla Almquist, Anna Persson, Caroline Leimola och Simon Parsäter har nu utsett tre stycken vinnare utifrån tre olika ålderskategorier. De vinnande bidragen visades upp tillsammans med juryns motivering.

Förbundsdirktionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§24

Dnr:

Vår och höstinsamling av grovavfall**Ärendebeskrivning:**

Tidigare har det på lansbyggden i Vaggeryds kommun ställts ut containrar för grovavfallsinsamling via vår- och höstkampanjer. Det uppkom en övrig fråga kring denna insamling och om den kommer att återupptas igen.

I dag genomförs ingen insamling av grovavfall via kampanjer inom SÅM. Denna kampanjinsamling inom Vaggeryds kommun har över tid visat sig vara dyr i förhållande till nyttan och efterfrågan. Antalet besökare har succesivt minskat och för några år sedan minskades därför antalet kampanjer till en kampanj per år. I samband med pandemin upphörde sedan denna insamling helt som en förebyggande åtgärd mot ökad smittspridning.

Direktionen har diskuterat dessa grovavfallskampanjer och med anledning av de höga kostnaderna i förhållande till ett fåtal besökare så kommer dessa kampanjer inte att återupptas igen. Sådana kampanjer bedrivs dessutom inte i övriga medlemskommuner och verksamheten behöver drivas likartat inom alla kommuner. Taxekollektivet inom GGVV-området ska inte bekosta kampanjer som endast kommer invånarna i Vaggeryds kommun till nytta.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.